

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου "Κύρωση Ευρωπαϊκής Συμφωνίας περί συνδέσεως μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των Κρατών Μελών τους αφ' ενός και της Δημοκρατίας της Ουγγαρίας αφ' ετέρου μετά των Πρωτοκόλλων, Παραρτημάτων και Επιστολών αυτής"

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Οι κοσμογονικές αλλαγές που επισυνέβησαν στις ες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης στα τέλη δεκαετίας του '80 συνέβαλαν κατά τρόπο καταλυτικό στην προοπτική της Ευρωπαϊκής Κοινότητας να επιτύχει μια ολοκληρωμένη εξωτερική πολιτική έναντι των χωρών αυτών.

Η διαμόρφωση αυτής της πολιτικής αποτελεί μια πρόκληση για την Κοινότητα, η οποία επιδιώκει να διαδραματίσει έναν κατ' εξοχήν σταθεροποιητικό ρόλο στον ευρύτερο, μη κοινοτικό, ευρωπαϊκό χώρο. Ο νέος αυτός ρόλος συνίσταται στην πολύπλευρη στήριξη των νεοσύστατων δημοκρατιών και στην αναπλήρωση του "κενού" που δημιουργήθηκε, κατά τρόπον ώστε να εξασφαλισθεί η επιτυχία των πολιτικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων και να αποτραπεί η αποσταθεροποίηση των χωρών αυτών.

Παράλληλα, η νέα αυτή κοινοτική πολιτική στοχεύει στην επανασύνθεση του ευρωπαϊκού τοπίου, που είχε διαρραγεί από τις μεταπολεμικές εξελίξεις και τον ψυχρό πόλεμο. Η θεαματική πρόοδος των διαδικασιών για την ευρωπαϊκή ενοποίηση, η ελκυστικότητα της Ε.Ο.Κ. ως προτύπου επωφελούς συνεργασίας, καθώς και η βελτίωση του διεθνούς κλίματος κατέστησαν αναπόφευκτη την ουσιαστική προσέγγιση των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης με την Κοινότητα.

Η Αφετηρία της "Κοινοτικής Οστρωπλιτικ" αποτέλεσε η εκδήλωση της πρόθεσης του Συμβουλίου Κορυφής του Στρασβούργου (Δεκέμβριος 1989) για τη σύναψη Συμφωνιών Σύνδεσης με την Ουγγαρία, την Πολωνία και την Τσεχοσλοβακία, που θα αντικαθιστούσαν τις Συμφωνίες Εμπορίου και Συνεργασίας, που είχαν υπογραφεί με τις χώρες αυτές το 1988 και 1989. Μέσω των συμφωνιών σύνδεσης η Κοινότητα επιδιώκει να καλλιεργήσει ευρύτερες και πολυεπίπεδες σχέσεις με τις τρεις αυτές χώρες, σχέσεις οι οποίες θα εκτεινόνται και στον πολιτικό τομέα.

Μετά από αυτήν την εξέλιξη και με εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων (17-19/9/1990) εξουσιοδότησε την Επιτροπή να αρχίσει διερευνητικές συνομιλίες με τις Κυβερνήσεις της Ουγγαρίας, της Πολωνίας και της Τσεχοσλοβακίας. Οι διαπραγματεύσεις διεξήχθησαν μεταξύ της Επιτροπής και καθεμιάς από τις τρεις χώρες, σε οκτώ γύρους και παρά τις σημαντικές δυσχέρειες που ανεφύησαν κατά τη διάρκειά τους, κατέληξαν στην υπογραφή των Συμφωνιών Σύνδεσης στις 16/12/1991. Για τη θέση τους σε ισχύ απαιτείται (άρθρο 238 Συνθήκης Ρώμης) επί πλέον η κύρωσή τους από τα Εθνικά Κοινοβούλια των Κρατών Μελών και σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ημερομηνία στόχος για τη θέση σε ισχύ έχει τεθεί η 1.1.1993. Για την περίπτωση που το τεθέν χρονοδιάγραμμα δεν καταστεί δυνατό να τηρηθεί, αντιμετωπίζεται η παράταση των Μεταβατικών Συμφωνιών με τις τρεις αυτές χώρες (που τέθηκαν σε ισχύ από 1.3.1992) και περιλαμβάνουν μόνον το ανήκον στη σφαίρα της αποκλειστικής κοινοτικής αρμοδιότητας εμπορικό κεφάλαιο των Ευρωπαϊκών Συμφωνιών, καθώς

και τις Συμφωνίες περί αδειών διέλευσης, προκειμένου να καλύψουν το διάστημα μέχρι την έναρξη ισχύος των Ευρωπαϊκών Συμφωνιών. Για την Ομοσπονδία της Τσεχοσλοβακίας ειδικώς εξετάζονται οι τεχνικές και πολιτικές πτυχές των συνεπειών, που θα έχει η δρομολογηθείσα διάσπαση της επί της Ευρωπαϊκής και της Μεταβατικής Συμφωνίας. Αντιμετωπίζεται η συνέχιση των σχέσεων της Κοινότητας με τις δύο νέες Κρατικές οντότητες (Τσεχία-Σλοβακία), καθώς και με την τελωνειακή ένωση που αναμένεται να συστήσουν μεταξύ τους, βάσει τριών νέων συμφωνιών (ή τεχνικού διαχωρισμού της υφισταμένης εφόσον τεθεί εμπροσθώς σε ισχύ), έτσι ώστε να παραμείνουν άθικτες οι εκατέρωθεν δεσμεύσεις, όπως αυτές περιέχονται στην υπογραφείσα Ευρωπαϊκή Συμφωνία.

II. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Οι Συμφωνίες Σύνδεσης ή Ευρωπαϊκές Συμφωνίες είναι μικτού χαρακτήρα, δηλαδή περιλαμβάνουν περιοχές αρμοδιότητας της Κοινότητας, όπως αυτή ορίζεται από τη Συνθήκη της Ρώμης και περιοχές αρμοδιότητας των Κρατών Μελών. Αποτελούνται από:

α) το προοίμιο, που αποτελεί την πανηγυρικού χαρακτήρα εισαγωγή και αιτιολόγηση της ανάγκης σύναψης της Συμφωνίας και καθορίζει συγχρόνως τους κυρίους στόχους της.

β) το κύριο τμήμα σε εννέα ενότητες και

γ) τα Παραρτήματα, Πρωτόκολλα, κοινές και μονομερείς δηλώσεις και ανταλλαγές Επιστολών.

1. Προοίμιο

Στο προοίμιο γίνεται αναφορά στις παραδοσιακές σχέσεις και στις κοινές αξίες Κοινότητας και Συνδεόμενων Χωρών, καθώς και στην ανάγκη ποιοτικής αναβάθμισης των σχέσεών τους, μετά τη νέα πολιτική κατάσταση που επικράτησε σε αυτές με την εγκαθίδρυση του Κράτους Δικαίου, τη θεσμική κατοχύρωση του σεβασμού των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τη λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών και την εισαγωγή της οικονομίας της ελεύθερης αγοράς, αρχών πάνω στις οποίες οικοδομείται η Ενωμένη Ευρώπη.

Αναφέρεται επίσης ότι η Κοινότητα αποβλέπει στην ενίσχυση των μεταρρυθμίσεων και στην αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της διαρθρωτικής προσαρμογής των τριών χωρών στη νέα πραγματικότητα, μέσα από ένα πλαίσιο συνεργασίας και οικονομικής, τεχνικής και χρηματοδοτικής βοήθειας σε συνολική και πολυετή βάση, ώστε να διαμορφωθεί το κατάλληλο κλίμα για την ανάπτυξη του εμπορίου και των επενδύσεων, ως απαραίτητων στοιχείων της οικονομικής αναδιάρθρωσης και του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού τους.

Ειδική εξέχου αναφορά γίνεται στην καθιέρωση πολιτικού διαλόγου και πολιτιστικής συνεργασίας, καθώς και στον τελικό στόχο των τριών χωρών να ενταχθούν στην Κοινότητα.

2. Πολιτικός Διάλογος

Το πρώτο κεφάλαιο των Συμφωνιών είναι αφιερωμένο στον πολιτικό διάλογο, μέσω του οποίου διευκολύνεται η προσέγγιση Κοινότητας-Συνδεόμενων Χωρών και παράλληλα επιταχύνεται η ενσωμάτωσή τους στη δημοκρατική κοινότητα κρατών. Ο πολιτικός διάλογος θα προαγάγει το στόχο της σύγκλισης των θέσεων στα διεθνή θέματα και ιδίως σε αυτά που ενδέχεται να

επιχειρήσεις, στην πληροφόρηση και επικοινωνία, στα τελωνεία, στη δημόσια διοίκηση και τέλος στη συνεργασία για την καταπολέμηση της παρανομής διακίνησης ναρκωτικών.

8. Πολιτιστική συνεργασία

Ιδιαίτερο κεφάλαιο ρυθμίζει τα της πολιτιστικής συνεργασίας. Προβλέπεται ότι τα υφιστάμενα κοινοτικά προγράμματα πολιτιστικής συνεργασίας είναι δυνατόν να επεκταθούν στις συνδεδεμένες χώρες. Επιπροσθέτως προβλέπεται συνεργασία στους κατωθι τομείς:

- Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων ευρωπαϊκού χαρακτήρα.

- Συνεργασία για την προώθηση της βιομηχανίας οπτικοακουστικών μέσων στην Ευρώπη.

9. Χρηματοδοτική συνεργασία

Η Συμφωνία καθορίζει τις ακόλουθες πηγές κοινοτικής χρηματοδότησης προς τις συνδεδεμένες χώρες, για την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί:

- Μέσω του προγράμματος PHARE, υπό μορφή επιδοτήσεων.

- Με δάνεια της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων.

- Με προσωρινή χρηματοδοτική βοήθεια, σε έκτακτες περιπτώσεις, σε συνεργασία με τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την υποστήριξη μέτρων που αφορούν τη μετατρέψιμότητα των νομισμάτων των τριών χωρών και την ενίσχυση του ισοζυγίου πληρωμών τους.

10. Θεσμικές και τελικές διατάξεις

Θεσμοθετείται Συμβούλιο Σύνδεσης με αρμοδιότητα την παρακολούθηση εφαρμογής της Συμφωνίας και την εξέταση μειζόνων θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος. Το Συμβούλιο συνέρχεται μία φορά το χρόνο σε υπουργικό επίπεδο, ή κάθε φορά που το απαιτούν οι περιστάσεις, και οι αποφάσεις του είναι δεσμευτικές, όπου τούτο προβλέπεται. Επίσης στο Συμβούλιο έχουν ανατεθεί και διατητικές αρμοδιότητες.

Το Συμβούλιο επικουρείται από την Επιτροπή Σύνδεσης.

Θεσμοθετείται επίσης Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σύνδεσης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των Κοινοβουλίων των συνδεδεμένων χωρών.

Η ισχύς των Συμφωνιών είναι αορίστου διάρκειας. Προβλέπεται δικαίωμα καταγγελίας με εξαίρεση προθεσμία από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Στις Συμφωνίες έχουν προσαρτηθεί 19 παραρτήματα σχετικά με τον προσδιορισμό των βιομηχανικών και αγροτικών παραχωρήσεων των συμβαλλόμενων μερών.

ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΑ

Πέραν των παραρτημάτων έχουν συναφθεί 7 πρωτόκολλα για τη ρύθμιση ανταλλαγής προϊόντων κλωστούφαντουργίας, άνθρακα και χάλυβα και μεταποιημένων αγροτικών προϊόντων, την αμοιβαία συνδρομή σε τελωνειακά θέματα, κανόνες καταγωγής προϊόντων, ρύθμιση εμπορίου με Ισπανία και Πορτογαλία, καθώς και Πρωτόκολλο που προβλέπει τις εμπορικές παρα-

χωρήσεις σε περίπτωση μη εγκαίρου θεώσεως σε ισχύ των εμπορικών ρυθμίσεων.

III. ΘΕΜΑΤΑ ΕΙΔΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

Κατά την πορεία των διαπραγματεύσεων για την κατάρτιση των Συμφωνιών ανεφύησαν τα εξής θέματα ειδικότερου ελληνικού ενδιαφέροντος:

α) Κλωστούφαντουργικά: Συμφωνήθηκε κείμενο δήλωσης (Συμβούλιο, 30.9.91) σύμφωνα με την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα καταρτίσει μελέτη στην οποία θα εξετάζονται λεπτομερώς οι επιπτώσεις του ανοίγματος της ευρωπαϊκής αγοράς στον τομέα αυτόν και ιδιαίτερα για την ελληνική και πορτογαλική κλωστούφαντουργία. Εφόσον διαπιστωθεί ότι προκύπτουν σοβαρές ζημιές για κράτη μέλη, η Κοινότητα θα λάβει τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των περιοχών της που πλήττονται.

β) Προϊόντα Άνθρακα-Χάλυβα: Συμφωνήθηκε Κοινή Δήλωση του Συμβουλίου και της Επιτροπής με την οποία προβλέπεται σύστημα επιτήρησης των εισαγωγών χάλυβα, από τις χώρες αυτές στην Κοινότητα, όπως επίσης και σύστημα επιτήρησης των προγραμμάτων αναδιάρθρωσης της παραγωγής τους. Για την εφαρμογή εξάλλου του Πρωτοκόλλου για τη ρύθμιση ανταλλαγής προϊόντων άνθρακα και χάλυβα που έχει προσαρτηθεί στις Συμφωνίες Σύνδεσης θα εξετάζονται και, όπου παρίσταται ανάγκη, θα λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα (ποσοτικές λύσεις).

δ) Οδικές μεταφορές-αδειες διέλευσης: Με ανταλλαγή επιστολών με την Ουγγαρία και την Τσεχοσλοβακία, που προσαρτήθηκαν στις αντίστοιχες Συμφωνίες Σύνδεσης, εξασφαλίσθηκε η κατά το δυνατόν μακροχρόνια λύση στο ζωτικής σημασίας για τη χώρα μας πρόβλημα αυτό ιδίως σε σύγκριση με τις διμερείς συμφωνίες, ετήσιας διάρκειας, που ίσχυαν προηγουμένως. Ειδικότερα επετεύχθη σημαντική αύξηση του αριθμού των αδειών διέλευσης από τις δύο αυτές χώρες σε σχέση προς τις διμερείς συμφωνίες που είχαν συναφθεί μεταξύ της Ελλάδος και των δύο αυτών χωρών κατά το παρελθόν. Επίσης προβλέπεται ποσοστό αύξησης του αριθμού των αδειών διέλευσης για τα προσεχή χρόνια. Τέλος ρυθμίζεται κατά τρόπο ικανοποιητικό για τη χώρα μας το θέμα των τελών διέλευσης.

ε) Ναυτιλία: Προβλέπεται κατ' αρχήν η εξαίρεση του CABOTAGE από τις διατάξεις περί εγκαταστάσεως. Εξάλλου υπάρχει ρητή πρόβλεψη ότι οι διατάξεις περί εγκαταστάσεως εφαρμόζονται και σε κοινοτικές ναυτιλιακές εταιρίες, που δεν είναι εγκατεστημένες σε ένα κράτος μέλος της κοινότητας, αλλά ελέγχονται κατά πλειοψηφία από κοινοτικούς υπηκόους. Όσον αφορά, τέλος, τις υπηρεσίες, κατοχυρώνεται ο ελεύθερος ανταγωνισμός για τις διεθνείς ναυτιλιακές μεταφορές.

Από τις διατάξεις της υπό κύρωση Συμφωνίας ουδεμία προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

Θέτοντες τα παραπάνω υπόψη της Ολομέλειας της Βουλής εισηγούμεθα την ψήφιση του υποβαλλόμενου σχεδίου νόμου.

Αθήνα, 23 Μαρτίου 1993

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μ. Παπακωνσταντίνου

Στ. Μάνος